

De betekenis van het opbouwwerk

Titel Oplossingen uit het ongerijmde
Auteur Fenny Gerrits, Ard Sprinkhuizen,
 Nico de Boer, Jan de Wild
Uitgever MOVISIE
Prijs € 20,00

door Jan Steyaert, lector Fontys hogescholen

Herfst 2009 verscheen bij MOVISIE de publicatie *Oplossingen uit het ongerijmde*. Het is eigenlijk een dubbel afscheid. Enerzijds is de bundel samengesteld naar aanleiding van het overlijden van Wil van de Leur in juni 2007. Hij was decennialang de centrale figuur als het over opbouwwerk ging, onder meer vanuit zijn rol bij het Landelijk Centrum Opbouwwerk (LCO). Anderzijds is dit boekje ook een afscheid van Jan de Wild. Hij stelde het mee samen en schreef het voorwoord, maar overleed afgelopen zomer plots.

Gelukkig is de publicatie geen hagiografie geworden, geen heiligverklaring van personen of ideeën. Wel is het een verzameling beschouwingen over opbouwwerk en de toekomst ervan. Daarbij spelen twee ontwikkelingen. Het LCO bestaat als afzonderlijke organisatie niet meer. De activiteiten zijn opgegaan in die van MOVISIE. Belangrijker is wellicht dat met de krachtwijken het opbouwwerk eigenlijk weer volop in de kijker staat. Alleen is de professionalisering en de beroepsorganisatie ervan zwak, ondanks het bestaan van de Gradus Hendriks Stichting, een bijzonder hoogleraar opbouwwerk en de Beroepsorganisatie Opbouwwerkers Nederland. En zo kan het dat de kansen rond krachtwijken ook door anderen worden genomen, zoals woningcorporaties en politie. Opbouwwerk moet meervoudige allianties aangaan in de wijk. Dat maakt de zoektocht naar de eigenheid van opbouwwerk als vak en instrument uitermate

belangrijk. Net zoals Wil van de Leur die gedurende zijn hele carrière ondernam.

Oplossingen uit het ongerijmde is een gevarieerd boek. Auteurs met bekende namen als Jan Willem Duyvendak, Nico de Boer, Harry Broekman en Marta Dozy, leverden een bijdrage. Ook de vorm is gevarieerd. Van essays en interviews tot casuïstiek over bijvoorbeeld moeder- en vadercentra of zelforganisaties van WAO'ers. Het boek zet daarbinnen een aantal lijnen uit die het verleden samenvakken en vertalen naar de toekomst. In die zin is de epiloog boeiend. Daarin blikken Chris Veldhuysen en Jan de Wild vooruit. Vanuit de paradox dat er steeds meer opbouwwerk wordt uitgevoerd door steeds minder opbouwwerkers (omdat andere professionals en organisaties ook actief worden), benoemen ze drie thema's voor de toekomst. Dat zijn herstructurering en wijkontwikkeling (waaronder de prachtwijken), sociale cohesie en maatschappelijke participatie (de boel bij elkaar houden) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De lezer kan niet anders dan deze thema's als een actieprogramma voor MOVISIE zien, als de erfenis van het LCO, Wil van de Leur en Jan de Wild.

Een erfenis geeft kansen, en die kunnen zorgvuldig worden gerealiseerd. Of het onverwachte vermogen kan er op korte tijd worden doorgejaagd. Het is boeiend binnen enkele jaren te kijken welke van die scenario's zich ontwikkelde, en dus welke kansen MOVISIE waarmaakte. ■ JS